

PLA DOCENT

Curs: 3r
Especialitat: Direcció i Dramatúrgia
Codi de l'assignatura: 553001
Assignatura (nom): Gèneres dramàtics
Tipus d'assignatura: Optativa
Crèdits ECTS de l'assignatura: 6 ECTS
Hores totals de l'assignatura: 150 hores (90 hores presencials i 60 hores de treball autònom)
Impartició: anual
Descriptors: La vigència dels gèneres i els seus components en l'escriptura dramàtica contemporània, tant teatral com audiovisual. Estudi del disseny compositiu de dos gèneres dramàtics populars vigents —el melodrama i la comèdia— i la seva aplicació en la creació dramaturgica. Codis i convencions: el pacte amb el receptor. Melodrama: La construcció de la identificació amb el públic des de l'emoció. L'univers temàtic i ideològic del melodrama. Comèdia: La distància emocional del dramaturg en la creació de l'artefacte còmic; la construcció del personatge des de la perspectiva còmica; el gir en la construcció estructural. La transgressió ètica i estètica dels referents que conformen la realitat del receptor.
Requisits: - Introducció a la dramatúrgia - Pràctica d'escriptura I
Observacions: --

COMPETÈNCIES QUE S'ADQUIRIRAN EN CURSAR L' ASSIGNATURA:

Competències generals (transversals):

1. Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivant.
2. Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
3. Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
4. Realitzar l'autocrítica de la pròpia activitat professional i interpersonal.
5. Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.
6. Desenvolupar idees i arguments de forma raonada i crítica.
7. Treballar de forma autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional.

Competències específiques:

1. Dissenyar i elaborar dramatúrgies pròpies del melodrama i de la comèdia.
2. Saber analitzar i valorar productes propis i aliens a partir del coneixement dels models i elements compositius del melodrama i de la comèdia.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE:

Habilitats/procediments:

- Capacitat per crear una petita Bíblia, escaletes i diàlegs d'un format audiovisual melodramàtic-costumista.
- Capacitat per entendre i dominar de forma pràctica els mecanismes d'identificació emocional amb el receptor del melodrama.
- Capacitat per comprendre les funcions dramaturgiques i rols que tenen els personatges melodramàtics/costumistes dins del gènere.

- Capacitat per identificar quins mecanismes i elements compositius són necessaris en comèdia per acomplir el pacte amb el receptor.
- Capacitat per crear, dissenyar, estructurar i dialogar diverses escenes d'una dramatúrgia de comèdia.
- Capacitat per entendre i crear dos dels trets estructurals més comuns de la comèdia: el gag i el gir.
- Capacitat per crear i gestionar la creació de personatges des de la perspectiva còmica.
- Capacitat per crear i encadenar esdeveniments i accions —relats dramàtics, siguin còmics o melodramàtics— des de la premissa de la causalitat.
- Capacitat per organitzar-se i estructurar-se conceptualment i orgànicament en el procés de creació dels dos gèneres.

Actituds:

Receptivitat a l'hora de treballar i compartir el procés creatiu amb els companys.

Receptivitat a l'hora de fer les correccions i reescriptures que indiqui el/la docent.

Tenir en compte el pacte amb el receptor sense desarticular-lo del desig de qui dissenya i crea.

No emetre judicis de valor respecte a l'objecte estudiat i saber connectar amb aquells elements que individualment resultin motivadors.

Acostar-se a la comèdia des del joc i no des d'una actitud de perfeccionisme i exigència malentesos.

Relacionar els nous continguts i procediments amb l'aprenentatge realitzat en altres disciplines de disseny escènic i dramàtic.

CONTINGUTS FORMATIUS (TEMARI):

Blocs de contingut:

1. El gènere o el pacte amb el públic: els imprescindibles codis i convencions. La pervivència dels gèneres dramàtics populars dins de la ruptura postmoderna.
2. Estudi del melodrama:
 - 2.1. Origen i evolució (del fulletó i poètiques franceses del XIX a Hollywood i la telenovel·la).
 - 2.2. Elements compositius: codis i convencions específics; la prevalença de l'esdeveniment i l'infortuni; la causalitat i la versemblança; la construcció psicològica i estructural de la identificació amb el públic; el disseny i la funció dramatúrgica dels personatges; paisatges temàtics; exaltació del passat i de l'emoció. L'univers ideològic del melodrama: el conservadorisme.
3. Disseny del melodrama. Pràctica. Desenvolupament d'un format específic (telenovel·la, multitràma, etc).
4. Estudi de la comèdia:
 - 4.1. Breu panoràmica transhistòrica i contextualitzadora.
 - 4.2. La naturalesa escàpolà de la comèdia. Poètiques incompletes i parcials sobre la comèdia. Estudis sobre el riure. El pacte amb el públic.
 - 4.3. Elements compositius: el punt de vista heterodox del personatge sobre la seva pròpia realitat i les que l'envolten (situacions, personatges) com a eix vertebrador de la comèdia. *Faula versus* situació còmica. L'acció física i la paraula. El gir i el gag. La transgressió ètica i estètica dels referents que conformen la realitat del receptor. Trames còmiques en el drama.
5. Disseny de la comèdia. Pràctica.
 - 5.1. La distància emocional del dramaturg. La transgressió.
 - 5.2. Disseny de personatges: punt de vista, defecte, exageració, humanització.
 - 5.3. L'estructura del relat dramàtic en la comèdia. La situació dramàtica.
 - 5.4. L'acció còmica i/o diàlegs còmics: la transgressió per l'acció i la transgressió per la paraula

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA:

A. Treball presencial (60% del total = 90 hores)

1. Classe magistral: El professor contextualitza i explica els conceptes bàsics necessaris per a la part pràctica de l'assignatura.

2. Taller: Realització consecutiva en grups de treball de dues pràctiques:
 - 1) dramaturgia del melodrama aplicada a la telenovel·la
 - 2) exercicis puntuals de dramaturgies aplicada a la comèdia i elaboració d'una trama còmica.
3. Tutoria: Tutoria individual dels treballs i exercicis.

B. Treball autònom de l'alumne. (40% del total: 60 hores).

1. L'alumne desenvolupa la seva capacitat d'autoaprenentatge i conceptualització amb el suport de la bibliografia recomanada.
2. L'alumne elabora individualment o en grup els treballs proposats o iniciats en el taller.

AVALUACIÓ (CRITERIS, ESTRATÈGIES O ACTIVITATS I PONDERACIÓ):

– Realització de tots els exercicis:	60 %
– Assistència:	20 %
– Participació:	20 %

La qualificació d'aprobat o superior comporta aprovar cada criteri d'avaluació per separat.

BIBLIOGRAFIA:

BERGSON, Henry: *El riure*. Traducció de Lluís-Anton Baulenas. Edicions de la el·la geminada. (2023)
BERGER, PETER L. *La rialla que salva*. Edicions La Campana.
COSTA, JORDI (ed.) VVAA. *Una risa nueva. Posthumor, parodias y otras mutaciones de la comedia*. Editorial Lengua de Trapo.(2010)

HELLER, AGNES. *La comèdia immortal. Lo còmic en el arte, la literatura y la vida*. Seix Barral. (2024).

MEDINA VICARIO, Miguel.: *Los géneros dramáticos* .(Ensayos y Manuales ESAD). Madrid: Editorial Fundamentos, (Ensayos y Manuales ESAD), 2000.

PERCEVAL, JOSÉ MARIA. *El Humor y sus límites*. Editorial Cátedra.(2015)
SARRIAS, MERCÈ. *L'art de fer riure*. Angle Editorial amb Institut del Teatre (2019)

SCHEFF, T.J.: *La catarsis en la curación, el rito y el drama*. [Traducció de Juan José Utrilla].[Títol original en anglès: *Catharsis in Healing, Ritual and Drama*, (1979)]. México: Fondo de Cultura Económica, 1986.

THOMASSEAU, Jean-Marie: . *El melodrama*. [Títol original en francès: *La mélodrame*, (1984)]. México: Fondo de Cultura Económica, 1989.

VORHAUS, John.: *Cómo orquestar una arraci. Los recursos más serios para cerar los gags, monólogos y arracions cómicas más desternillantes*. [Traducció de Jessica Lockhart]. [Títol original en anglès: *The Comic Toolbox*, (1994)]. Barcelona: Alba Editorial, 2005.

VVAA. *Sitcom. La comedia en la sala de estar*. Editorial Lengua de Trapo. (2019)

(A la xarxa) : *Talking Funny*. Una conversa entre Rickie Gervais, Seinfeld, Louie C.K i Chris Rock sobre l'humor i l'estand up. Només es troba a youtube.

(A la xarxa) *Standford Encyclopedia of Philosophy*/ Philosophy of humor/ John Monrreall.

(A la xarxa) *Amb Filosofia*. Programa. Direcció Emili Manzano i Xavier Antich. Capítol dedicat a l'humor (3Cat)